

Större budgetunderskott 2009 och 2010

Den förstärkta nedgången i ekonomin slår successivt igenom på statsfinanserna. Genomslaget blir relativt litet 2009 men större 2010. I år påverkas budgetsaldot dessutom av kapitaltillskott till banker och vidareutlåning till Riksbanken och Island. Budgetunderskotten i kombination med stora förfall gör att statens upplåning ökar, framför allt obligationsupplåningen i utländsk valuta. Samtidigt drar vi ned auktionsvolymen för nominella statsobligationer eftersom vi redan under våren ökade upplåningen för att möta försämringen i statsfinanserna.

Vår nya prognos visar att budgetunderskottet blir 198 miljarder kronor i år och 72 miljarder kronor 2010. Det innebär en ökning med 63 respektive 7 miljarder kronor från den senaste prognosen. Försämringen för i år beror främst på ökad vidareutlåning. Det underliggande budgetsaldot har utvecklats starkare än väntat under våren, men vi ser en viss försvagning under andra halvåret.

Mer än hälften av årets underskott förklaras av vidareutlåning i spåren av finanskrisen. Riksgälden kommer att låna ut motsvarande 100 miljarder kronor i utländsk valuta till Riksbanken och 7 miljarder kronor till Island. Vi räknar samtidigt med att Svensk Exportkredit inte behöver låna de 50 miljarder kronor som vi tidigare antagit. I prognosen för 2010 ligger ett lån på 8 miljarder kronor till Lettland.

Vidareutlåningen motsvaras av lika stora fordringar på dem som lånar och påverkar därmed inte statens finansiella sparande eller statens skuld inklusive Riksgäldens finansiella tillgångar. Däremot påverkas det officiella måttet på statsskulden.

Finanskrisen kan också medföra utgifter för bankstöd. Vi räknar fortfarande med att 25 miljarder kronor av kapitaltillskottsprogrammet utnyttjas i år. Detta är dock snarare ett beräkningsantagande än en bedömning. Programmet innebär att staten kan gå in med kapital i solventa banker. Hittills har 5,6 miljarder kronor betalats ut i samband med nyemissionen i Nordea.

Konjunkturedgången slår igenom

Lågkonjunkturen får större genomslag på budgetsaldot nästa år än vi förutspådde i mars. Skatteinkomsterna blir 19 miljarder kronor lägre 2010 jämfört med den tidigare prognosen, medan utgifterna för arbetslöshet ökar med 5 miljarder kronor. Samtidigt har vi dragit ned antagandet om nya finanspolitiska åtgärder nästa år från 40 till 25 miljarder kronor. En del av utrymmet har redan tagits i anspråk i form av ökade statsbidrag till kommuner och landsting.

Vi räknar med att BNP krymper med 4 procent 2009 för att sedan växa med 2 procent 2010. Tillväxtsiffran ska ses som en upphämtning från en extremt låg nivå snarare än som en prognos på en snabb återhämtning. Arbetslösheten fortsätter att öka nästa år.

Ökad upplåning, lägre auktionsvolym

Statens upplåningsbehov blir 321 miljarder kronor i år, varav totalt 107 miljarder kronor i utländsk valuta som ska lånas vidare till Riksbanken och Island. Nästa år räknar vi med ett upplåningsbehov på 136 miljarder kronor, varav 18 miljarder kronor är vidareutlåning.

Vidareutlåningen gör att obligationsupplåningen i utländsk valuta ökar kraftigt. Den blir 152 miljarder kronor 2009 och 38 miljarder kronor 2010.

Vi drar ned upplåningstakten i nominella statsobligationer från 3,5 till 3 miljarder kronor per auktion från och med den 5 augusti och planerar att behålla den nivån under 2010. Neddragningen möjliggörs av den ökade upplåningen i utländsk valuta och den 30-åriga obligation som vi gav ut tidigare i år. Den sammanlagda upplåningen i nominella statsobligationer 2009 ökar något från förra prognosen.

Upplåningen i statsskuldväxlar blir också något större än vi tidigare räknat med. Vi kommer att sälja statsskuldväxlar för i genomsnitt 20 miljarder kronor per auktion under 2009 och 2010.

Upplåningen i realobligationer ökar från 3 till 10 miljarder kronor 2010.

Statsskulden växer

Statsskulden växer till 1 227 miljarder kronor i slutet av 2009 och till 1 300 miljarder kronor i slutet av 2010. Det motsvarar 40 respektive 41 procent av BNP.

Statens skuld inklusive Riksgäldens finansiella tillgångar blir 1 121 respektive 1 185 miljarder kronor 2009 och 2010. Det motsvarar 36 och 38 procent av BNP.

Begränsade kostnader för bankstöd

Den globala finanskrisen har haft stora effekter på det finansiella systemet i Sverige, och svenska bankers utlåning i Ukraina och Baltikum är ett orosmoln. Men det är först i ett verkligt katastrofscenari som staten måste gripa in. Och även om vi mot förmodan skulle se en sådan utveckling, blir statens utgifter för stödåtgärder inte så höga som IMF:s siffror visar. Det är bland annat orimligt att räkna med stora kostnader från garantiprogrammet, givet att staten inte kommer att låta någon bank fallera.